

Szondolat

Szerkeszti: Kemenes Lajos

TARTALOM:

*Magyar érdek-e a Hitelbank
tőkeemelése? • Temetés, nem
dicséret • A pesti szerkesztő
utazása saját maga körül
Feljegyzések • Szerelmi
regény Nagyváradon
Szemelvények egy
könyvből*

Megjelenik hetenként

Budapest, 1920. évi
augusztus hó 5.
II. évf. 32. sz.
Előfizetési díj
negyedévre
50 korona

Kiadja a
Központi
Sajtó-
vállalat
R. T.

ÁRÁ

• 4 •

KOR.

Sundolat

TIVOLI MOZGÓ

VI., Nagymező-utca 8.

*Naponta változatos
műsor.*

Előadások naponta 1/2, 1/7 és 1/9 órai kezdettel.

SCALA SZÍNHÁZ

Angol Park mellett.

Minden este 8/7 órakor Csataj Janka,
Magaziner Erzsé, Galetta Ferenc és
Gallai Nándor fölléptével:

ANGYALKA.

KERTMOZI (Városligeti fasor és Aréna-út sarkán.)

FRANCIA o o A BŰN GYERMEKE
ATTRAKCIÓ!!

MAUPASSANT novellája filmen 5 felvonásban.

Előadások 1/2, 9 } A főszerepben ROBINNE,
és 10 órakor. } a legjobb párisi filmstar.

MOZIT akar berendezni villany- mészfény- vagy acetilénre ?

Kérjen árajánlatot

HATSCHER ES FARRAS

kinematografiai szaküzlettől

Budapest, IV., Károly-körút 26.

Filmkölcsonzó! TELEFONSZÁM: 142-78.

Az irodalom szenzációja:

BANGHA BÉLA legújabb műve

Magyarország ujjáépítése és a kereszténység. Ára 35.20 K.

Kapható a Központi Sajtóvállalat könyvkereske-
désében Budapest, IV., Duna-u. 6. (Klotild-palo-
tában, a Belvárosi kávéház mellett.)

JARDIN DE PARIS

Az előkelő világ szolid szórakozóhelye. Csapa
elsőrendű bel- és külföldi attrakció. Aranyas kert.
Elsőrendű konyha. Speciális uzsonnák.

FŐVÁROSI CIRKUSZ VÁROSLIGET. Telefon 55-55.

Naponta este fél 8 órakor a kiválóan
szenzációs műsor.

Uj! 3 Tribollos, Strodi, 3 Alfredo. Uj!

Csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap délután
4 órakor családi- és gyermek-előadás.

A keresztény
magarság
nagybankja

a

Magyar Nemzeti Gazdasági Bank

ideiglenes helyisége

IV., Gerlóczy-u. 11. I. em.

Elfogad betéteket folyó-
számlán és takaré-
pénztári könyvecskére.

RÉSZVÉNYEK ÁRA 105 KOR.
DARABONKÉNT

Hansa cigarettahüvely vattával

HANSA CIGARETTAPAPIR

Gyártja:

NOVEMBER JENŐ

Budapest, II., Lövőház-u. 22/a. Telefon: 175-42.

Szondololat

Magyar érdek-e a Hitelbank tőkeemelése?

Az ország első intézete, «az állam hivatalos bankárja» tőkét emel. A Hitelbank igazgatósága elhatározta, hogy az intézet részvényeseinek folyó év augusztus 7-ére egybehívott rendkívüli közgyűlésén az intézet 160 millió korona alaptőkéjének — 300.000 új részvény kibocsátásával — 280 millió koronára való fel-emelését fogja javasolni. Az új részvényekből százezret a régi részvényeseknek ajánlanak fel, 200.000 részvényt pedig az *Union Européenne Industrielle et Financière* párisi cégnek és csoportjának engednek át. A francia csoport képviselőit a közgyűlésen beválasztják az intézet igazgatóságába. A közgyűlés jóváhagyása után a Magyar Általános Hitelbank mindazon gazdasági és ipari vállalkozások pénzügyi gócpontjává lesz, melyeknél az említett francia csoport Középeurópában és a Balkánon már érdekelve van és a jövőben érdekeltséget fog vállalni. Az *Union* a tulajdonképpeni francia haute finance-ot képviseli. Így a Hitelbank kommunikéje szerint a magyar közgazdaság újraépítésénél biztosítottnak látszik a mértékadó francia tőkének erőteljes közreműködése.

A magyar plutokrácia vezető lapja az eseményről vezércikkre, felkiált: «Ezt a magyar pénzvilág cselekedte. Hálásan és tiszteletteljesen kellene ezen férfiak előtt meghajtani azt a zászlót, amelyen Magyarország visszacszerzendő integritásának jelszava ragyog.»

A Hitelbank eddig Nagy-Magyarországon gyűjtött — jórészt külföldi részvényeseinek, főleg Rotschildéknak — osztalékokat és alaptőkéjének majdnem négyszeresére rugó tartalékokat. És a Hitelbank nem ártott munkásságával az ország közgazdasági érdekének, amíg az a saját magánérdekével párhuzamos uton haladt. Ez az ut párhuzamos volt Neuilly-ig.

Nagy-Magyarországon tágabb működési tere volt egy valóban nemzeti — és nem indifferens részvényesi — célokat követő banknak, mint a mai szűkreszorított neuilly-i Magyarországon. A Hitelbank mégsem akkor szövetkezett a francia pénzvilággal, hanem most, amikor eddigi 760 millió tőkéjével a megfogyott országon könnyebben felelhétne meg nemzeti közgazdaságunk feladataiból őt megillető résznek, mint a régebbi nagyobb területen.

Ne ülünk fel a mézes szavakkal palástolt szemfényvesztésnek!

A réginek egyharmadára lecsonkult Magyarország szűk területe már nem

Szombat

táplálhatta a 760 milliós banknak Európa minden államában található részvényeseit, legalább is nem a részvényesek étvágya szerint, mely a megszkott jófialatoktól csak növekedett. Nagy tőkéjével a megfogyott ország közgazdaságának intenzitását munkálni valóban nemzeties feladat lett volna. A tények azonban azt mutatják, hogy ez a program nem felel meg a részvényesek mentalitásának. Inkább lemond a bank magyar exkluzivitásáról. Megtartja ugyan a szűkebb magyarországi üzletet, sőt — ami helyes — a tágabbi Magyarországon fekvő ipari vállalatait is, de felcsap a kizárólag saját közgazdasági céljait követő francia pénzvilág jólfizetett ügynökének. Mint a kommuniké mondja: «góc-pontjául mindazon gazdasági és ipari vállalkozásoknak, melyeknél az említett francia csoport Középeurópában és a Balkánon már érdekelve van és a jövőben érdekeltséget fog vállalni». Tehát a Hitelbank ezentul Középeurópában és a Balkánon fogja szolgálni régi 760 milliós és legújabb 120 milliós tőkéjével a francia Union érdekeit.

Ha a francia csoport középeurópai vagy balkáni érdekei ütközésbe kerülnek Magyarországgal érdekeivel, aminek sok valószínűsége van, akkor visszacsinálja a t. Hitelbank a francia érdekcsoporttal létesített megállapodásait? S mi lesz akkor a kommunikével, mely szerint a «magyar közgazdaság újraépítésénél a mértékadó francia tőkének erőteljes közreműködése biztosítottnak látszik?»

Hogyan is biztosították ezt? És vajon miből áll ez a *biztosíték*? Megfelel erre a kommuniké. «A Hitelbank igazgatóságának ismételt szóbeli tárgyalások folyamán alkalma volt arról

meggyőződni, hogy Magyarország gazdasági regenerációja iránt francia részről élénk érdeklődés mutatkozik.»

Tehát csak szóbeli tárgyalásokon, a *részvényes uraknak tartozó felelősség* alatt szerzett állítólagos impressziók tanuskodnak némi «*érdeklődésről*» és semmi sem «*biztosítja*» a mértékadó francia tőkének «*erőteljes közreműködését a magyar közgazdaság újraépítésénél*»... Az Union azért mégis bizonyosan törődik majd velünk, mint afféle hódító gyarmatgazdák elfogadnak és kivisznek innen is minden könnyen szerezhető hasznot, amennyit csak felmarkolhatnak. És itt — úgy látszik — sok lesz a markolni való, több mint a rendelkezésükre álló többi középeurópai területen, vagy a Balkánon. Mert itt egy alapítása óta, bőségesen etetett, állami üzletekkel kényeztetett pénzügyintézet, a híres, az önzetlen Hitelbank segít majd a kizsákmányolásban.

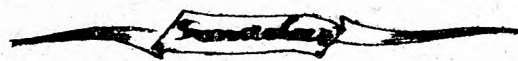
A Hitelbank nagyrészt eddig is idegen részvényesek hasznáért dolgozott, most legalább nyíltan kitűzte az idegen lobogót. De minek adagolja akkor a nyilvánosság számára honmentő frázisait? Kit akar becsapni? Hiszen a zászló ugysis megmond mindent.

A kormánynak már hozzá kellene fognia a kereskedelmi törvény revíziójához, a részvénytársasági törvény megalkotásához. Ha sehol, úgy Magyarországon kell törvénybe iktatni, hogy minden társaság igazgatóságának, felügyelőbizottságának hivatalból tagja a kormány néhány folytonos jelentéssel köteles kiküldöttje. Nem oly lekenyerezhető bólogatókra gondolunk, hanem a társaságok részéről ugyan jól, de nem tantiémmel díjazandó *megbízható* emberekre, kik az igazgatói

tagságot az államnak teendő hivatali eskü alapján, mint főfoglalkozást vállalják egy létesítendő «állami részvénytársasági hivatal» kiküldötteiként.

Ez a hivatal beoszthatna hivatottabb megbizottjai mellé fiatal, kezdő tisztviselőket, kikből az avatottak rutinján okulva hamarosan kitünő bank- és egyéb pénzügyi, vállalati, kereskedelmi szakférjak nevelődhetnének a — magyarságból is.

(h.)

Temetés, nem dicséret A Hatvanyék felszámolása

Hatvanyék — mint jó üzletemberekhez illik, akik biztosra meg tudják itélni a konjunkturát — végleg likvidálták sajtóüzletüket. Mult év ősze óta kínálták fünek-fának a *Pesti Napló*-t, míg végre most sikerült eladni, mire aztán ugyancsak eladták a *Pallas*-nyomdát is és hogy végleg megszabaduljanak minden kötelektől, mely őket a sajtóhoz és az irodalomhoz füzte, egy utolsó fáradt mecenásgesztussal visszaajándékozták Ady Endre özvegyének a nagy költő munkáinak kiadási jogát is. Nem tudjuk és nem is érdekel, hogy a nagy felszámolás végeredményben járt-e jelentősebb anyagi veszteséggel, a fontos az, hogy ez a visszavonulás nyílt beismerése a destruktív radikalizmus bukásának, vagy legalább is súlyos vereségének.

Hatvany Lajos báró, az író, esztéta, schönggeist és forradalmár tipikus meg-

személyesítője volt annak a harcnak, melyet a minden eszközt megragadó zsidóság folytatott a hataloméért Magyarországon. A zsidóknak mindig mindenre volt emberük s Hatvany Lajos az irodalomban játszotta ugyanazt a szerepet, amit Kunfiék s a szociáldemokraták vezérei a politikában. A *Nyugat*-tal kezébe vette az irodalom irányítását s ha el is kell ismernünk, hogy sok hasznosat is végzett ezzel, mert hiszen ő adott kenyeret — sovány kenyeret — a fellendülő modern magyar irodalomnak, ma már teljesen tisztában vagyunk az igazi céljaival. A Nyugatban teret talált minden magyar tehetség, sőt egy párat szinte tüntető előzékenységgel szerepeltetett, ez azonban csak a látszat kedvéért történt, nagyon ügyesen kiszámított, türelmes taktikából, a lényeg mégis csak az volt, hogy a zsidó szellem legyen urrá az irodalomban.

Íróink és költőink legnagyobb része jóhiszeműen állott a Nyugat zászlaja alá s nem is volt sejtelve arról, hogy mire fog vezetni az elvárt, köteles hála, amivel a cukorbáró esztétának tartoztak. Mert Hatvany Lajos nagyszerűen értett ahoz, hogy learassa az írók lekötelezettségének eredményét. Hiszen emlékszünk arra, hogy kezdetben ő maga szinte nem is mert irni, szinte boldognak látszott, hogy csak bejuthatótt az irodalom tehetségeinek körébe és úgy viselkedett, mint szerény mecenáshoz illik, aki ideális célokból támogatja a tehetségeket. Titokban mindenki nevetett rajta, lenézték, nagyképű smokknak tartották s ő hosszú éveken át pompásan játszotta a mecenás és a szerény dilettáns szerepét.

Habár a Nyugat céltudatos munkát végzett s minden látszat ellenére ha

talmas oszlopa is lett a destrúciónak, Hatvany Lajos aktiv szereplése tulajdonképpen csak a Pesti Napló megvásárlásával kezdődött el. Hatvany főszerkesztő lett, kilépett a zárkózottságából, abszolút hatalmu ur lett a maga szemétdombján s a Pesti Napló első harcosa lett a defaitizmusnak, a radikalizmusnak, ő irt mindent, az ő mentalitása, a zsidó mentalizmus áradt ki a lap minden sorából s most már a látszattal nem törődött, most már nem volt fontos, hogy cégérül magyar tehetségeket reklámozzon s az ő árnyékukban huzódjék meg. A régi aknamunka már elérte célját, nyitott sisakkal lehetett folytatni a harcot. Emlékezünk a Petőfiről szóló végtelen tárcasorozatra, melynek nem volt más célja, mint sárba taposni a legmagyarabb költő emlékét. Nagy munka volt, de páratlan a cinizmusban és gonoszságban. Petőfit bemocskolni, közben lassanként becsempészni az irodalomba a kis *Jobbágyokat*, a nyílt cionistákat — itt bujt ki végleg a szeg a zsákból.

A napisajtó politikai hatalom s a cukorbáró — kit most már az Otthonkör cinikus zsidói is tiszteltek, mert észrevették munkásságában a zsidó törekvések fanatizmusát — hatalmas lendülettel használta ki ezt a lehetőséget. Első zászlóvivője lett a forradalomnak, az esztétából forradalmi vezérré változott át és vezető esze lett a gyászos emlékű *Nemzeti Tanács*-nak. A karriér szédítő volt. Az esztétából az ország esze lett, mert hiszen Hatvany Lajos egyik legfőbb tanácsadója volt Károlyi Mihálynak. Ezen a magas polcon azonban komikumba fulladt a vékonypénzü cukorbáró szereplése. Hálátlan blamázs érte Belgrádban, ahol *Franchet d'Espéray* profilba állította a

lámpa elé s azt hisszük, itt érte el tulajdonképpen a legkegyetlenebb nemezis. A tábornok első pillantásra felismerte benne a szemitát s egyetlen szavával levétette róla az álarcot. A jellegzetes profil szimbolum volt, amit sajnós, nem igen értettek meg idehaza. Hatvany Lajos itthon továbbra is úgy szerepelt, mint nagyszerű forradalmár s mikor Károlyi Mihálynak olykor annyira főtt a feje az államgondoktól, hogy kénytelen volt az Otthonba elmenni s ott kérni tanácsot az újságíróktól, Hatvany Lajos ült le vele szemben s ő adta a böles tanácsokat az elnök urnak. Istenem, de szomorú volt . . .

A kommün hálátlan volt a nagy destruktorkal szemben. Az apró egyéni kedvezményeken kívül nem részesítette méltó elismerésében az eredményes előkészítő munkáért s a kommün bukása után az esztéta-forradalmár Bécsben tapasztalhatta filigrán testén, hogy más világ kezdődött meg Magyarországon. Gorombán adták tudtára, de megvolt az eredménye, örökre elvették kedvét a báró urnak, hogy szerepre számíton a magyar sajtóban és irodalomban.

A többiek, az egész liberális tábor görcsösen ragaszkodott ahhoz, hogy megmentse a jövő számára, amit még lehet s hallatlan nemzetközi erőfeszítéssel verekedte ki, hogy megmaradjon kezében a régi sajtó, amely most az egyetlen harcos hatalmi eszköz volt a számára. Tudjuk nagyon jól, hogy a zsidóság — ha be is ismerte veregségét — nem adta fel a harcot, hanem a természetében rejlő vak szívóssággal újra kezdte előlről, csöndben, hallgatag összetartással. Hatvanyék kiléptek a koncertből, nekik elég volt, nem kérnek többet belőle.

Ha a keresztény kurzusnak semmi egyéb eredménye nem lenne, ezzel is meg lehetnénk elégedve. Igaz, hogy a Pesti Napló Miklós Andor trustjának kezébe került, de a Pallas-nyomda már magyar tulajdonba ment át s ezzel jelentékeny hódítást végzett a magyar tőke, mert hiszen talán ez az egyetlen eset, mikor a zsidók kiadtak kezükből egy vállalkozást a sajtó terén. Mintha megzökkent volna a félelmes szolidaritás egy pillanatra, mintha a Hatvanyesalád egy kicsit megtagadta volna a közösséget az ezután elkövetkező kemény harcok számára...

A gazdag gyáros, a bárói rangra flekaszokodott ghetto nagyon sokat markolt s elrontotta vele a dolgot. Kétségtelen, hogy ő is érezte ezt s kétségtelen, hogy az egész zsidóság megállapította, hogy a cukorbáró elvetette a sulykot és a nagy kudarcnak sok részben ő volt az oka. Ebből a szempontból gondolkodóba ejthet a Hatvanyék likvidációja. A látszat szerint tényleg nem történt egyéb, mint a blamázs elsimítása, menekülés arról a térről, ahol nem terem babér és üzlet.

De a multban megtanulhattuk, hogy odaát a zsidó táborban minden legjelentéktelenebb lépésnek is meg van az értelme s ezért nem tudjuk megállani, hogy ne keressünk a Hatvanyék felszámolásában is valami tervszerűt, valami közös érdeket szolgáló gondolatot. Még ha talán nem is volt formális megbeszélés eredménye — hiszen önáluk öntudatlanul is pontosan egybevágt minden kerékfog — úgy látszik, közös érdek volt, hogy Hatvanyékát kizárják az elkövetkezendő harcokból. Rossz katonák voltak ezen a téren, vonuljanak tehát vissza a cukoripar terére s hagyják a sajtót a

ravaszabbaknak, a hozzáértőbbeknek. Most megint olyan a világ, hogy nem honorálhatják körükben az egyéni ambíciókat, hanem az univerzális zsidó érdekek a fontosak s ezért nem baj az, ha egy nagy nyomda el is vész, a momentán érdek mindennél fontosabb. És így ha látszólag harc feladás is a a likvidáció, a nekrológ csak Hatvany Lajos személyének szól s nem a csöndben, de szívósan dolgozó radikalizmusnak.

Feljegyzések

Panamákról, visszaélésekről suttognak már hetek óta. Illetve, most már nem is nagyon suttognak, hanem nyíltan beszélnek róla. Gaál Gaszton minapi — egyébként nem nagyon rokonszenves — beszédében is szó esett az állítólag lábra kapott kisebb-nagyobb panamákról. Nem tudjuk, hogy tényleg vannak-e panamák, de nem tartjuk lehetetlennek, hogy vannak. Csak egy dolog világos előttünk. Az, hogy a nagy keresztény politikai fellendülés hullámain tényleg felszínre kerültek olyan elemek is, akiknek egész multja, világnézete, politikai és erkölcsi felfogása merő negációja a keresztény gondolatnak. Nagyon súlyosan vétkeztek a közszel, a keresztény magyarság ügyével szemben azok a vezető politikusok, akik nem néztek jobban körül abban a táborban, amelynek vezérei, akik nem hajtották végre azt a személyi szelekciót, amely lehetlenné tette volna a minden politikai irányváltásnál felbukkanó konjunkturalovagokat. Azt hiszem, abban mind-

Szombat

annyian egyetértünk, hogy keresztény politika és panamázás kizárják egymást, illetve az a politikai irány, amely megtüri és elnézi a visszaéléseket, jogtalanul bitorolja a keresztény jelzöt. Már most, vagy új era, becsületese keresztény politika kezdődött Magyarországon és akkor a panamázókat, sőt a panama megkisérlőit is ki kell seprözni a közélet minden teréről, vagy nincs keresztény politika és akkor mindenkinek azon kell munkálnia, hogy legyen, amiből többek közt az is következik, hogy az álkeresztény politika megbukott.

Budapest most a nagy perek városa. Sorra a vádlottak padjára kerülnek mindazok, akik hatékonyan közreműködtek abban, hogy ez az ország tönkremenjen. A népbiztosok, a vörös vezérkari főnök, a Tisza-ügy tárgyalására százezrek figyelnek. Méltán. De meg kell állapítanunk, hogy ezek a perek — bármilyen körültekintéssel és legmesszebbmenő jogászai pontossággal járjon is el a bíróság — még sem fogják meghozni a szóbanforgó ügyek teljes tisztázását. Nagyon sokan hiányoznak a vádlottak padjáról olyanok, akiknek ott volna a helyük. Mert ha arra az egyedül helyes álláspontra helyezkedünk, hogy a társadalmi jelenségek között szoros szervei összefüggés van, akkor észre kell vennünk azt is, hogy a forradalmi jelenségek számai nagyon mélyre nyulnak. Ebből a szempontból tehát nem csak azok a bűnösök, akik a forradalmi akciók kirobbanásakor az élre kerültek, hanem mindazok, akik közvetve vagy közvetlenül hozzájárultak ahhoz, hogy a társadalmi organizmusban a forradalmi méreg felhalmozódhatott. Minden ellenkező állítással szemben újból és újból meg kell állapítanunk, hogy csak ott lehetséges a forradalom, ahol a társadalmi felfordulás előfeltételei együtt vannak.

Hogy pedig ezek az előfeltételek nálunk tényleg megvoltak, azt alig lehet tagadni és általában alig lehet a forradalmat *pusztán* az izgatásból levezetni. Egyszerűen és világosan: a forradalom előidézésében nemcsak azok a bűnösök, akik abban aktíve résztvettek, hanem mindazok, akik évtizedeken át tartó rothadt és hazug politikával, egy — minden nemes eszménytől eltávolodott irodalommal, bomlasztó sajtómunkával, a konstruktív elemek megszervezésének elmulasztásával, a forradalom előfeltételeit megteremtették.

A pesti szerkesztő utazása saját maga körül

(Engelgés a jóizléssel, a magyar nyelvvel és a Söhajok Hidjával)

Bőfentettem. Először azt hittem, hogy Cerkovic-muzsika, később rájöttem, hogy Triesztben vagyok. Nagyot néztem.

A tengerparton feketéztem. A pikkolo belemosta a lábát a vízbe. Rajtam selyemharisnya volt. Irigykedve néztem. A parton mindenféle emberek álltak. A Savoya halljában Náday jött felém, meg egy pasas. Képeket árult. Náday felkiált: «Hiszen ez egy magyar tájkép, ez magyar ökör, aki itt hazafelé baktat!»

Ettől kezdve Wippner úr tejszinhabos tortáit ettem, de meg sem ettem az egész habot, a felét otthagytam. Felzabálták a piszkos vaporettságok.

Ez a hab üldöz. A szobám falát teleköpködté az elődöm szappanhabbal. S a küblit is. Kidugtam a fejemet az ablakon, gyönyörködni akartam az esti tengerben s az emeletről éppen akkor üritette ki valaki az utcára az edényt. Milyen piszkosak ezek az olaszok.

Szombat

Te jó Isten: milyen tanulékony vagyok! Megérték minden feliratot. Salone da Barbiera = Borbély szalón. Capelleria = Kalapüzlet. Fratteli Dolfi = ezek biztosan pesti zsidók.

S a nők. Éppen fürdenek. Pesti dudvák lepték el a lábujjukat. Tyukszemek. És milyen bajuszos lábszárak. Nagyon vigyázok magamra, hogy beléjük nehabarodjam. A pincér már bizalmas hozzám, megsugta, hogy ezek nem anyák, hanem szabadságolt ápolónők. Odavan az illúzióm. Azt hittem pesti grófnők.

Különben mindez Portoroséban történt velem.

Külön megemlítem, hogy én is megfürödtem. Megnéztek. Nem gukkerrel, de úgy jól, guszta módra.

Kirándultam Grignanóba. A hajón láttam egy kövér nőt. Hasonlított Krausz Simihez. Slendriánul ült. Ezt megállapítottam.

Hangulatom volt. Egy tengeri tüzijáték hozta. Nagyon hálás voltam érte, de mint magyar ur igazán zavarban voltam, mert nem tudtam, hogy kinek adjak ezért a jó hangulatért borralalót. Apropos: vajjon milyen passzok járják most az Otthon-körben? A fene egye meg, itt nem lehet smekezni.

Hallom, hogy Velencét már többen meg merték irni előttem. Hát most kuss! Egy sort se irok róla. Menjenek a kutforrásokhoz. Az anzikszkártyákhoz. Majd én megeróltetem magam.

Különben na — nesztek egy kis leírás Velencéről:

— A Szent Márk-téren éhes voltam. Ránéztem a Campaniléra. Majd összedült. Megtámasztottam. A dózsepalota nyugodtan megállt előttem. Nem köszönt nekem, mire én sem vettem többé észre. Aljas uszítók rá akartak venni, hogy menjek be a Márk-tempomba. Figyelmeztettem őket, hogy ki vagyok. Erre úgy elkotródtak, hogy — találják meg Önök a hasonlatot.

Ja igen: azt hiszem valami kőhid volt. Sóhajok hidja. Hát rámentem. Undorodtam a hidtól, de mégis megtettem érted te bűdös pesti publikum, hogy rámentem. Mert nagyon szeretlek pesti közönségem. Éppen sóhajtani akartam, mikor megszólalt a hid:

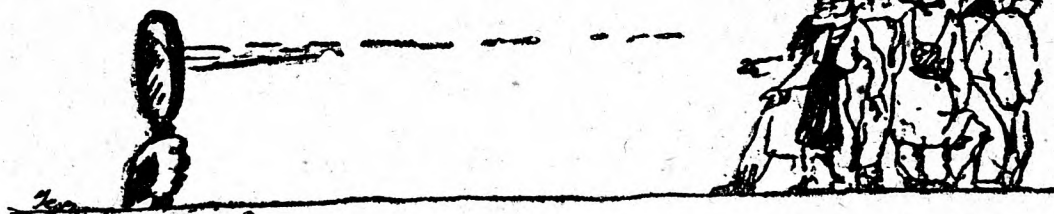
— Ne sóhajtson szerkesztő úr. Ez előtt évekkkel sóhajtott itt rajtam az a ronda Schwarc, aki magának ma is tartozik ötezer kroncsijával. Csak nem fog ott sóhajtani, ahol ő sóhajtott!

Igaza volt. Erről is lemondtam. Megminek is kell nekem sóhajtani.

Na, elég már?

Hoztam magammal egy darab kék eget Itáliából. Ötezer lirába került. Ha Pesten esni fog az eső, ezt használom majd napernyőnek.

Meg vagyok elégedve magammal. Jó napot és ugy-e nagyszerű stílusom van?

Szerelmi regény Nagyváradon

A régi szép Nagyvárad

Mióta halálra ítélték másodszor is a nagyvárad magyar tisztet, azóta fojtogató csend van a városban. A déli verő-

fényben egy ember sem sétál a hosszú Rákóczi-uton, az elegáns Olasziban, Várad legrégebb és legelőkelőbb negyedében tátongnak az utcák az ürességtől. A biboros parkjában, a Schlauch-téren beszédtek a zöld padokat, amelyeken táblák hirdették még a háboru idejéből, hogy «Csak üdülő katonáknak!» Ide jártak délután sziesztára az ezüstfejú nyugdíjasok, botra hajolva gyönyörködtek a sétáló fiatalokban, itt szürcsölték a hársak, orgonák, jázminok illatát a szerelmesek és szegény emberek. A szomszédos villákban előkelő kisasszonyok zongoráztak, a püspöki kert egész nap tárva-nyitva állt, benne áhitattal élveztek a virágágyak szépségét a fáradt emberek s megcsodálták a zúgó jegenyéket túl a kőfalon, ahol a püspök szokott sétálni udvari papjaival.

Délelőttönként az Ezredévi emléktéren száz meg száz kis kocsit jelent meg, fiatal asszonyok és nevelőnők dudolgattak a kisbabáknak s a finom kavicsos mint valami óriási csigaházak mozogtak a fehér baldachinos gyerek-kocsik. Kint a Rédey-kertben mulatott a nép, a Bunyitay-ligetben csónakversenyek folytak, diszes regatták színeit ordította a tömeg, a Boné-kutnál urlovasok száguldoztak a sikságon,

távol kékllett az ürögdi erdő meg a püspöki Fácános, ahol aranymadarak rikoltoztak naplemente táján. A nagy tribün is itt állt, amelyet még Tisza emeltetett, mikor maga hajtott az ügetőversenyeken s a pázsiton kint zsurozott a híres bihari gentry, tábornokok piros lampasza, röpködő cingulusok, párisi napernyők, havanna-szivarok füstje volt a legszebb látványosság. Nagyságos kisasszonyok finom kis lába tiporta a füvet, míg a büfféig mentek, ahol ezüst vödörökben hült a pezsgő s a Tisza sárga gigjére rakták fel egész vagyonukat még a legrengyosabb emberek is.

Hát a Hegyváros? ... Várad fölött szőlőhegyeken ütött tábor a sok fiatal házasesember, akik nem értek el a rohamosan fejlődő városban, s mint egy nagy pluszt: a város egy hullám hátán feldobta őket az emeletre, a váradi hegyekre. A mérnökök olyan gépeket fabrikáltak, hogy hatszáz méter magasra is felnyomták a Körös vizét, annyi fényt és tüzet ontottak a váradi villanytelepek, hogy a Hegyváros egy égő domb sugarát vetette fel éjszaka az égre s a Kálvária-hegyen a templom nagykupolája egész éjjel mint egy tüzes földgömb világított át a messzi falvakba.

Az iskolákban hirneves magyar tudósok tanítottak, a vár mint egy óriási ököl hevert a Csillagváros és a katonaváros között, ormán Szent László legrégebb kápolnája csillogott a többi büszke torony felé s jómódja a háboru alatt is akkora volt, hogy a lábbadozó tisztek minden vasárnap átugrottak Kolozsvárról egy kis igazi cukrászsüteményt enni. Valóban olyan volt ez a város a Királyhágó kapujában, mint egy darab gyémánt a Körös partján

s falain a hir tarka zászlait kapkotta a szél, amely Pest felől is forró hullámmal csapkodta körül.

Ebben a régi szép Várumban a zsidóság az utcákat díszítette fel ragyogó kirakatokkal, kávéházakkal világította ki a Bémer-teret és sorfalat állt végig a Rákóczi-uton, mikor egy-egy nagyuri esküvőn táncoló paripákkal vonult fel az ősi nemesség. Este barátokztak ugyan bankvezérekkel, sőt a Royal-kávéház titkos kártyatermeiben hajótörést szenvedett sok könnyelmű gentry fiu, de alapjában hűvös messzeségben éltek a zsidóktól. Az élet szép volt, nyugodt és kevés szenvedéssel járt, soha nem tette próbára a zsidókat s Nagyvárad sohasem álmodott arról, hogy egyszer sajátfiainak is hitet kell tenni, hogy mit szeretnek jobban: a magyarságukat-e vagy pedig a kényelmet, szabadságot, a könnyű életet, amelyet nem zavarnak meg történelmi tragédiák.

Ilyen összetételben jutott el ez a város oda, hogy ma a kemény magyarokat halálra ítélik s ugyanakkor háborítatlan öröm és béke maradt osztályrésze a zsidóknak. A repatriáló vonatok szomorú utasai közt nincs egyetlen egy kiutasított zsidó sem, ők meg tudják őrizni pozícióikat, lakásukat, mint a megzavart hangyák, rögtön összeköttetéseket teremtettek s ma ennek az új világnak egyik legkiáltóbb eseménye egy házasság, amelyet egy oláh ezredes kötött egy zsidóleánnyal.

„A korzó gyöngye“

Mikor a Barátok templomában vége van a Damen-misének s az Apácáknál deket harangoznak, ilyenkor legszebb a váradi korzó. A villamosok lassan szelik át a sűrű embererdőt, a mellékutcák torkolatában vidéki kisasszonyok

bricskája várakozik, szép kis gazdáik rendesen virággal sétálnak, vagy a cukrászdában kényeskednek egy-egy habostortával; hosszú kigyósrban húzódnak el a falak mellett a zárda növendékei, kadettek, tiszték, jogászok, vitatkozó diákok, parfümös gyógyszerészek, bőrkabátos gazdatiszték; a Vilmos-huszárok és pengősarku tüzérek harctere a korzó, ahol évek óta feltűnt Moskovics Böske. Nevét csábítóan terhelte a híres cipőgyár, ámbár semmi köze sem volt hozzá s oldala mellől soha sem hiányzott a száraz angol miss, akinek kellemes rutsága is csak arra volt jó, hogy mellette a fiatal szépség ezerszeresen érvényesüljön. Olyan szép volt ez a művirág, hogy az éhenhaló is eldobta volna a kenyerét, ha ő a száját kínálta volna. Láttam falusi földbirtokosokat, akik megállították hűtőjüket az utcán, hogy gyönyörködjenek a fejében. A szája hőmezőben kiviruló rózsához hasonlított, a bőre vállig fehérlett, parfümje elől kitérték a gentry-lányok, páholya galériáján néha percekig nyugtatta kezét, hogy a mohó gukkerek tüze körülálgolják.

A lány mögött rendszerint a ház barátjával dőcögött a mama. Ijesztő árnya volt e nő egy szeszgyáros ifjúkori tévedésének, riasztó bálványa az izléstelen zsidóasszonyoknak s a közhumor Vigyorkának nevezte el. Estélyei és zsurjai mindig szóbeszéd tárgyai voltak, tolakodott tortái, likörjei bőségével, dáridókká sülyedtek a finomnak reklamizált házi hangversenyek s mikor Doberdón hullahegyek torlódtak a sziklákon, nála akkor is dinomdánom járt. Az oláh tiszték Csikban székely parasztlányokat korbácsoltak véresre, mert konyhakést fogtak rájuk

— Nagyváradon «a Moskovicsék» Böskeje a mideres tisztek oldalán sétált, pukkasztására minden megszállásnak, politikának. Érezte ő és anyja valaha is egynek magát a magyarokkal?...

Jelentkezik a győztes

Az oláh tisztek közül a királtság-beliék nem nősülnek, csak udvarolnak. Az erdélyi volt osztrák-magyar tisztek igyekeznek jó pártikat csinálni. Ezt a megállapítást az anyák végezték Erdélyben. Böske körül azonban olyan példátlan versengés indult meg, hogy értéke minden földi érték fölé szökött s házuk ablakai állandóan világítottak minden éjjel reggelig. Itt találkozott a tisztikar színe-java, innen kormányozták a várost, tudtak előre minden rendeletet, sorsok és életek alakultak a nagy szalonban s a régi magyar familiák elképedve látták: hogy változik az élet, mennyire mindegy a zsidó nőknek, hogy milyen szív dobog az uniformis alatt.

A szép Böskeitől igazán senki sem várta, hogy Dobó Katicát játszon és égő szurommal öntse az oláh tiszteket, vagy hogy felrobbantsa az egész palotát, mikor ott táncol az egész oláh vezérkar — hanem kíváncsian várták, hogy mi lesz a barátkozásokból.

Egy szép napon a város összes virágüzletei becsuktak. Bárki ment be egy szál virágért a boltba, azt a feleletet kapta, hogy nincs. A kirakatok roskadoztak ugyan a virágok alatt, de nem adtak belőle. Az érdeklődőknek azt a felvilágosítást adták, hogy ma valamennyi virágot lefoglalt egy lovassági ezredes.

— Ki az kérem?

— Marinescu ezredes.

Aznap Böske kapott minden virágot. Katonák hordták a lakásra, s

mikor a szobákban már nem fértek el, mikor csokrokkal volt tele minden ablak s minden erkély, akkor a folyosót kezdték benépesíteni a rózsákkal, a cselédszobákat, a miss asztalát s az előszobákat. Estefelé bekopogtatott az ezredes s másnap riadtan rebbent szét a nagy udvar, amely Böske körül taposta a földet.

Böske fekete ágyneműt rendel

A hódítás elsőrangu volt, Böske gyűrűt kapott s megkezdődött egy menyasszonyi korszak, amelyben a pazarlás és pompa ragadta el a szerelmeseket. Birtokot akartak vásárolni, de nem találtak olyat, amelyen elég ősi káptély áll. Egyetlen egy eldobni valót talált a vőlegény mátkája multjában: a fajt. Energikusan követelte, hogy Böske legyen keresztény, mert őt kitagadják a rokonai, ha zsidóleányt vesz el feleségül.

Volt ennél könnyebb? ... Majdnem elrendelték, hogy mikor a szépségek szépsége keresztvíz alá hajtja fejét a Holdas-templomban, ki kell tüzni minden lobogót. Böske a görögkeleti váláshoz csatlakozott, de mielőtt ezt megtette volna, egy kikötése volt.

— Nézze Marinescu, én füttyülök a maga rokonai hóhortjára. Ellenben ha ők ragaszkodnak a bogaraikhoz, akkor én sem engedem eltaposni az izlésemet. Még ma küldjön egy kereskedőt Párisba és hozasson nekem egy teljes hálószoba-berendezést, de minden darab feketeselyem legyen.

Az ezredes el is küldött egy kereskedőt, de csak az ágyneműt hozatta feketében. A hálószoba többi selyem-dolga a szívárvány minden színében látható a hisztérika szobájában.

Ez az excentricitás különben érthető is a menyasszonynál. Még a háboru alatt járt a családhoz egy kórházi fő-törzsorvos, aki a szép Béby kegyeit kereste. Osztrák burger volt az Isten-adta, józan számító kis sebész, aki egész életét rendbe szeretne volna hozni Böske vagyonából.

Egyszer aztán Böske azzal állt elő, hogy ő embervért szeretne inni.

— Tudja doktor bácsi: nincs izgatottabb vágyam, mint az, hogy egyszer embervért ihassam jégbehűtött pezsgőben! Szerezzen nekem egy kis egészséges vért.

A kis osztrák megborzadt ennyi hisztéria hallatára s úgy elfutott Böske mellől, hogy soha többé még egy képeslapot sem küldött neki.

Bajok az esküvő előtt

Az esküvőt éppen egy olyan napra tűzték ki, amelyen valami nemzeti ünnepet találtak ki a városparancsnokságon. Állítólag új naptárt fognak kiadni, mert már nem férnek el a régiiben. Erre a napra összesereglett a rokonság, köztük egy ügyvéd is, aki a Szent László-téren megnézte a katonaság parádéját. Ő mint esküvői tanu szerepelt Böskeéknél s e fontosságában szörnyű pech akadályozta meg.

Amint ott áll a tömegben, a rengeteg boeskor láttára, amint a legények csapkodták vele a jó magyar aszfaltot — kifakadt:

— Ez is hadsereg!

Meghallotta ezt egy oláh detektív és rögtön lekapta az esküvői tanut. Bevitte a városparancsnokságra és lecsukatta.

Délután keresik a tanut — nincs sehol. A fogatok előálltak, a pap diszben várt a gör. keleti templomban, a meny-

asszony hivatalos könnyek közt várja a vőlegényt és nincs a tanu sehol.

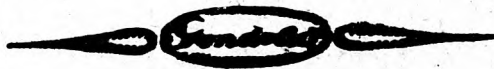
Rohantak a városparancsnokhoz. Ez szigorú férfi volt s rámondult a társaságra, hogy hordják el magukat! Az ügyvédet nem engedi ki és punktum.

Erre a vőlegényhez futottak s feltárták előtte a helyzetet. Az ezredes tombolt dühében, a család nem mert az ablakban sem mutatkozni, mert a szemükbe nevettek az emberek az utcáról.

Este újabb akadályok merültek fel. Jóllehet, a villanygyárnak hetekkel előre megüzenték, hogy spóroljon a szénnel, mert a lakodalom éjszakáján reggelig kell világítania — mégis sötétben maradt az egész város a nevezetes éjszakán. Katonák szedték össze a gyertyákat az üzletekben, kiráncigálva a kereskedőket az ágyból s gyertyafény mellett folyt a tánc reggelig.

A rossz nyelvek egyébről is tudnak. Állítólag 500.000 lei hozományt kapott Böske. Az após a lakzi estéjén megjelent a boldog vőlegény előtt és az 500.000 leinek megfelelő összegű hadikölcsön-kötvényt nyújtott át neki. A vőlegény megdörzsölte a szemét és azt mondta, hogy nem szereti a rossz vicceket. Kézpénzt hozzanak neki, különben rögtön faképnél hagyja a társaságot.

Másnap el is utaztak Bukarestbe s ellenőrizhetetlen forrás szerint két hét múlva a fiatal asszony a férje nélkül érkezett vissza vörösre sirt szemekkel Nagyváradra. Mi történt köztük? . . . Nem tudni. Annyi tény, hogy a magyarságnak van egy kis palástolni való káröröme. Elzárkóztak végleg magukba s remélik, hogy a puderes tiszték kiszállítanak még Váradról egypár hasonló Bösket.

Szemelvények egy könyvből

Kik csinálták az antiszemitizmust?

Az ugynevezett «liberális» organumok a magyarországi antiszemitizmust szeretik mesterségesen felfujt valaminek tekinteni, azt mondják, hogy antiszemitizmus tulajdonképpen nincs is, azaz hogy van, de csak azért van, mert néhány ember úgy akarja, hogy legyen. Liberálisok szerint ennek az egész antiszemita mozgolódásnak sem jogsútsága, sem pedig valami különös jelentősége nincs. Ebben a felfogásban az *Egyenlőség* vezet, a kedves *Egyenlőség*, amely valóságos kéjgyönyörrel szokta citálni a zseniális axiómát, amely szerint az antiszemitizmus nem egyéb, mint az ostoba emberek szociálizmusa.

Kár volna vitába bocsátkozni az említett liberális organumokkal. Ők ebben a kérdésben tulságosan elfogultak, tulságosan érdekeltek, hiányzik belőlük a szükséges objektivitás. Pusztán azt kívánjuk leszögezni, hogy ugyanazok, akik a tudomány nevében tiltakoznak azon felfogás ellen, hogy a forradalmakat egyes emberek csinálják és megállapítják, hogy a társadalmi jelenségeknek az egyes emberek agitációján túl mélyebben fekvő okai is vannak, ugyanazok az emberek az antiszemitizmust, amely a magyar társadalomnak nagyon szembetűnő jelensége, szeretik néhány elfogult, ostoba ember izgatásaira visszavezetni.

Ezuttal pár olyan tényre kívánjuk az olvasó figyelmét felhívni, amelyek közelebb visznek bennünket az antiszemita hangulat megértéséhez és egyben feleletet adunk arra a kérdésre is, hogy kik csinálják tulajdonképpen az anti-

szemitizmust. Ki fog derülni az, amit már régen hangoztatunk, hogy az antiszemitizmust maguk a zsidók termelik, amiből önként következik, hogy a zsidókérdés kielégítő megoldása is nagymértékben tőlük függ.

Egy megrázó erejű könyvből, *Váry Rezső: Szibéria* című munkájából fogunk itt néhány szemelvényt bemutatni, amelyek minden elfogultságtól ment, objektív megvilágításban foglalkoznak a zsidók oroszországi szereplésével. *Váry Rezsőt* nem lehet izgatással vádolni. Pusztán tényeket mond el és a konzekvenciák levonását az olvasóra bizza, ő maga minden megjegyzéstől tartózkodik.

A zaklató orosz katonák helyébe jöttek — írja *Váry Rezső* — az osztrák, német és a *mindezeknél vadabb magyar, illetőleg zsidó vörös gárdisták*. Az orosz parancsnokokat pedig felváltották a Kun Bélák, Szamuely Tiborok, Rabinovicsok, Lusztigok és a többi internacionális proletár-komisszárok, akik előbb Oroszországban, azután hazatérve, itthon irtották a magyart.

Lusztig zászlós, ki ezalatt vörös komiszárrá avanszirozott, elrendelte, hogy ezentul minden kérelem és jelentés hozzáadandó be. Fel voltunk háborodva, hogy ez a közülünk kiutált kalandor ült a nyakunkra. Fegyelmi esetek elbírálására megalakították az «Internacionális proletárok tribunálját», amelynek tagja nem lehetett tiszt, de bevették egy volt tisztiszolgánkat, Kertész (Krausz) Mihályt, ki békében a Hálókocsi-társaság pincérje volt. A törvényszék vádbiztosa Rabinovics József, későbbi budapesti népbiztos lett.

Lusztig megindította a «Forradalom»

című magyar hetilapot, melynek költségeire 60.000 rubelt kapot az omszki szovjettől. Ez a lap állandóan uszított ellenünk. «Ne álljatok szóba a tisztekkel, ne hallgassatok rájuk, hanem üs-sétek le őket, mint a kutyákat.»

Vasárnapon bejött a táborba Rabinovics József és Krausz-Kertész Mihály, volt tisztiszolgánk, egy szakasz felfegyverzett gárdistával és néhány társzekerrel. A barakkok ajtóit szuronyos őrökkel elállották és egyszerre bevonultak barakkjainkba. A leghangosabb torku gárdista elkiáltotta:

— Adjátok elő pénzeteket és ruháitokat! Mindent elkobzunk a proletárszeregyenek részére! Aki elrejt valamit, azt ugy büntetjük, mint tolvajt!

És kiraboltak mindenünkből. Agynemünkből csak egy szalmazsákot és egy takarót hagytak meg, összes ruháinkat és fehérmünket elvették.

Itt mellém tolakodott egy nyurga termetű, vöröshaju, szeplős arcu, csirkefogó nézésű szanitéc. Volt ilyen több is a vonaton, mind saját katonáink, de most orosz szolgálatban állottak. Így kezdte beszédét:

— Ugye, az ur is zsidó?

Nagyon meg voltam hatva.

— Honnan gondolja?

A galíciai gyanakodva nézett rám.

— Mert láttam a vracas lisztáján, hogy budapesti...

Néhány hét múlva kisült a galíciairól, hogy cégéres vörös agitátor, aki hazakart jönni szanitéc áruhában, hogy itthon tovább hintse a metelyt.

Még nagyon sok ilyen, sőt még ilyennebb szemelvényt idézhetnénk, amelyek mind azt bizonyítják, hogy míg

itthon a diadalmas faj képviselői a háboru alatt leszedtek minden tejfelt, ami valóban tejfel volt, azalatt ugyanennek a nagyszerű fajnak képviselői odaát, a rab magyarok szomorú országában kommunizmus és szocializmus címén ugyanezt cselekedték. Mások szenvedései és gyötrelmei árán ők ott is urak voltak és felül kerültek, amint hogy általában ők mindenütt urak és mindenütt felül kerülnek. Valószínűleg azt gondolják, hogy ez a természet rendje.

Legujabb könyvek.

Szépirodalmi művek:

Berkes: Odakünn süt a nap	..... K	—
Dénes Gizella: Mecseki csend	.....	« 24.20
Herczegh: A fehér páva	.....	« 33.—
Kovács: Mit busulsz Kenyeres	.....	« 30.80
Mahers: Jö a rozson át I—II.	.....	« 55.—
Szederkényi: Patyolat	.....	« 28.60
Somogyi: Ellenfordalom és a ludovikások	.....	« 44.—
Tormay: Régi ház 8-ik kiadás	.....	« 44.—
Voss: Két ember	.....	« 55.—

Közérdekű művek:

Banha Béla: Magyarország ujjaépítése és a kereszténység	.....	« 35.20
Balogh: Gázgépek (belsőgésű gépek működése)	.....	« 44.—
Biró: Magyar nemzeti ipar és kereskedelem	.....	« 7.70
Bukta: A gyümölcs és zöldségfélék értékesítése, eltartása és konzerválása	.....	« 44.—
Burián: A francia nyelv és művészet Magyarországon	.....	« 19.80
Dános: Valutánk rendezése	.....	« 15.40
Hegedüs: A beszéd művészete	.....	« 19.80
Heller F: Társadalmi kérdés megoldása	.....	« 14.20
Gróf Hadik: Pénzügyi politikánk reformja	.....	« 5.50
Magyarország igazsága az angol parlamentben	.....	« 5.50
Zsilinszky: A nemzeti sajtó és ujjaszületés	.....	« 16.50

Kapható:

A Központi Sajtóvállalat

könyvkereskedésében

Budapest, IV., Duna-utca 6. szám

(Klotild-palotában, a Belvárosi kávéház mellett.)

FINOM ZONGORÁK

öríási választékban.

STERNBERG

zongoratermelő

BUDAPEST, VII. KER., RÁKÓCZI-ÚT 60. (Saját palotájában.)

Bel- és külföldi illatszer,
pipere, háztartási, gazda-
sági és fényképészeti cik-
kek állandóan raktáron.

Postán is szállít utánvétellel:

RADÓ

„Madonna“

DROGÉRIA

Budapest, VII., Thököly-ut 7. szám.

RÉZGÁLIC legprimább, sötét kék
kristályos 1 kg. K 40.—

SAFFIA, 1 kg. K 60.—

Kénpor kénporozáshoz, 1 kg. K 28.—

Kéniap K 40.—, Vörösréből készült

permetező, mosóüstök, pálinka-

főzőüstök, forrasztó pákák nagy

választékban raktáron.

Szontágh Pál

Telefon
József 99-44.

részárnyár
Budapest, IX., Üllői-ut 19.

NE FOGADJON EL MÁST, CSAK

1000-JÓ

védjegyű csomagolt

FÜSZEREKET

mert ezek valódiságá elismert.

Minden jobb üzletben kapható.

Brilliánst,

gyöngyöt, aranyat, platinát és
ezüstöt horribilis áron vesznek

Telefon
József
52-64.

Singer Testvérek

VII., Rottenbiller-u. 24.

BÉRAUTÓK

Cimre
figyelni!

nyitott, csukott, elegáns kocsik
külföldre, vidékre és a városban
bármely időben kaphatók a

Király Automobil R.-T.-nél

Budapest, VII., Király-utca 11.

TELEFON: József 124-01, 124-02, 124-03.

NAGY ÉS VÉRTES

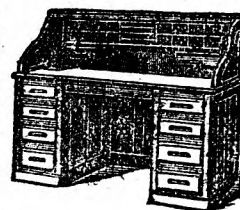
Telefon:
125-34

R.-T.

Telefon:
125-34

amerikai iroda-
berendezési
vállalat

Budapest, V., Arany János-u. 20.

Közvetlen
behozatal.
Svédbutorok
Eredeti ame-
rikai buto-
rok. Egyes
darabok, va-
lamint teljes
iroda- és
bankberen-
dezések.

BALATON-LELLE

Szálloda és Penzió

Kellemes magas park a tó part-
ján. Csónakpark. Lawn-Tennis.
Telefon. — Bérlo: FÖRSTER
KONRAD, Budapest, III. ker.,
:: Zsigmond-utca 50. szám. ::

Poloska- és molyirtást

garanciával végez

FISCHER VACUUM R.-T.

VII., Dob-utca 90. (Saját ház.)
TELEFON: József 10-72 és
József 60-88.